

«Затверджую»

Завідувач кафедри

 / Костянтин ПОЧКА /

«29» червня 2023 р.

Розробник силябусу

 / Ірина МОРОЗ /

СИЛАБУС

Психологія

назва освітньої компоненти (дисципліни)

1) Шифр за освітньою програмою: ОК 12				
2) Навчальний рік: 2023-2024				
3) Освітній рівень: Бакалавр				
4) Форма навчання: денна.				
5) Галузь знань: 01 Освіта/Педагогіка				
6) Спеціальність: 015 Професійна освіта				
7) Назва освітньої програми: Професійна освіта (Комп'ютерні технології)				
8) Статус освітньої компоненти: обов'язкова				
9) Семестр: 1				
10) Контактні дані викладача: старший викладач кафедри професійної освіти Мороз Ірина Михайлівна, e-mail: moroz.im@knuba.edu.ua , тел. (044) 241-55-28, https://www.knuba.edu.ua/faculties/fait/kafedri-fait/kafedra-po/vikladackij-sklad-kafedri-profesijnoi-osviti/moroz-irina-mixajlivna/				
11) Мова навчання: українська				
12) Пререквізити (дисципліни-попередники, які необхідно вивчити, щоб слухати цей курс): —.				
13) Мета курсу: формування у майбутніх інженерів-педагогів чітких уявлень про вибрану професію, її багатогранність та важливість в умовах демократизації суспільства, інтенсивного впровадження нових педагогічних технологій у навчальний процес ЗПТО з урахуванням психологічних особливостей діяльності в системі «людина-людина».				
14) Результати навчання:				
№ з/п	Програмний результат навчання	Метод перевірки навчального ефекту	Форма проведення занять	Посилання на програмні компетентності
1	ПР 03. Аналізувати суспільно й особистісно значущі світоглядні проблеми, усвідомлювати цінність захисту незалежності, територіальної цілісності та демократичного устрою України.	Обговорення під час занять	Лекційні та практичні заняття	ІК К 05 К 08 К 09 К 15

2	ПР 10. Знати основи психології, педагогіки, а також фундаментальних і прикладних наук (відповідно до спеціалізації) на рівні, необхідному для досягнення інших результатів навчання, передбачених цим стандартом та освітньою програмою.	Обговорення під час занять	Лекційні та практичні заняття	ІК К 05 К 07 К 08 К 09 К 11 К 12 К 15
3	ПР 11. Володіти психолого-педагогічним інструментарієм організації освітнього процесу, уміти проектувати і реалізувати навчальні/розвивальні проекти.	Обговорення під час занять	Лекційні та практичні заняття	ІК К 05 К 07 К 09 К 11 К 12 К 15 К 25
4	ПР 14. Володіти навичками стимулювання пізнавального інтересу, мотивації до навчання, професійного самовизначення та саморозвитку здобувачів освіти.	Обговорення під час занять	Лекційні та практичні заняття	ІК К 07 К 11 К 15
5	ПР 20. Емпатійно взаємодіяти, відповідати за прийняття рішень в межах своєї компетенції, дотримуватися стандартів професійної етики.	Обговорення під час занять	Лекційні та практичні заняття	ІК К 08 К 09 К 11
6	ПР 24. Володіти основами управління персоналом і ресурсами, навичками планування, контролю, звітності на виробництвах, в установах, організаціях галузі/сфери.	Обговорення під час занять	Лекційні та практичні заняття	ІК К 05 К 07 К 09 К 11 К 25
7	ПР 25. Забезпечувати рівні можливості і дотримуватися принципів гендерного паритету у професійній діяльності	Обговорення під час занять	Лекційні та практичні заняття	ІК К 07 К 08 К 09 К 11

15) Структура курсу:

Лекції, год.	Практичні заняття, год.	Лабораторні заняття, год.	Курсовий проект/ курсова робота/ РГР/ Контрольна робота	Самостійна робота здобувача, год.	Форма підсумкового контролю
26	36	—	Контрольна робота	88	Залік
Сума годин:					150
Загальна кількість кредитів ECTS:					5
Кількість годин (кредитів ECTS) аудиторного навантаження:					62 (2,07)

16) Зміст курсу: (окремо для кожної форми занять – Л/Пр/ КР/СРС)

Лекції:

Модуль 1. Природничо-наукові основи психології

Змістовий модуль 1. Природа психіки і предмет психологічної науки

Тема 1.1. Психологія як система знань про природу психіки.

Наукова, життєва та народна психологія. Розвиток наукових знань про природу психіки. Роль спадковості і суспільного середовища у розвитку психіки. Розвиток вищої нервової діяльності людини. Умовні та безумовні рефлекси. Мозок і психіка.

Тема 1.2. Принципи, методи, стан і структура сучасної психології.

Визначення об'єкта, предмета, методів та завдань психології. Галузі психологічної науки. Зв'язок психології із професійно-орієнтованими та загально-освітніми дисциплінами. Принципи психологічної науки. Психологія в системі наук.

Змістовий модуль 2. Когнітивна та афективна сфери особистості

Тема 2.1. Характеристика психічних пізнавальних процесів

Поняття про відчуття та сприймання. Види властивості відчуттів та сприймань. Класифікація. Відчуття та сприймання як активні процеси пошуку і обробки інформації.

Тема 2.2. Вищі психічні пізнавальні процеси

Пам'ять: види, процеси, характеристики. Асоціації та їх види. Методики дослідження пам'яті. Увага: види, характеристики, властивості, природа. Розвиток і виховання уваги. Мислення та інтелект: класифікація, принципи, проблеми. Мислення і мовлення.

Тема 2.3. Афективна сфера в свідомості особливості

Емоції та воля. Емоції та почуття. Класифікації, розвиток вольових якостей особистості. Психічні стани особистості, їх вияви та характеристика. Зв'язок афективної та пізнавальної сфер особистості.

Тема 2.4. Творчі та інтелектуальні властивості особистості

Уява і творчість. Види і прийоми уяви. Уява і фантазія. Творчість як необхідність у розв'язуванні творчих задач. Творче натхнення творча харизма, творчий тренінг. Інтелектуальні особливості особистості в навчанні та творчості.

Модуль 2. Соціально-психологічна характеристика особистості і групи

Змістовий модуль 3. Склад і структура особистості

Тема 3.1. Основні концепції і теорії особистості

Фрейдизм і неофрейдизм: гуманістичні теорії особистості. Особистість в "описовій психології". Основні вітчизняні школи розвитку особистості. Погляди Ананьєва, Костюка, Леонтєєва, Рубінштейна на особистість. Індивід, особистість, індивідуальність.

Тема 3.2. Генетичний аспект особистості

Поняття задатків та здібностей. Структура особистості. Індивідуальні відмінності в здібностях людей. Знання, вміння, навички, їх роль в розвитку особистості.

Тема 3.3. Індивідуально-психологічні та соціально-психологічні властивості особистості

Темперамент, фізіологічні основи темпераменту, основні типи темпераменту. Місце і роль темпераменту в житті людини. Характер, умови формування, вікові особливості характеру. Акцентуації характеру за К.Леончардом. Зв'язок темпераменту і характеру.

Змістовий модуль 4. Соціально-психологічна сфера особистості. Діяльність особистості

Тема 4.1. Соціалізація особистості

Процес, ефекти, атитюди та диспозиції. Соціальний розвиток та виховання особистості.

Тема 4.2. Соціально-психологічні феномени в групі

Групи: види, параметри, класифікація, закономірності функціонування груп. Міжособистісні стосунки в групі. Механізми взаємовпливу. Типи міжособистісних стосунків в групі.

Тема 4.3. Спілкування як феномен привабливості і взаємовпливу

Спілкування як комунікація: невербальна, вербальна комунікація. Функція спілкування. Спілкування і діяльність. Види взаємовпливу у спільній діяльності. Сумість і спрацьованість. Стилі спілкування. сталії спілкування. Подолання бар'єрів спілкування.

- Заняття 6.** Методи вивчення психічних властивостей особистості.
- Заняття 7.** Динаміка конфліктних стосунків. Технології управління конфліктами.
- Заняття 8.** Методики вивчення мнемічних властивостей особистості.
- Заняття 9.** Етапи формування психологічного клімату в малій соціальній групі.
- Заняття 10.** Інтелектуальний потенціал особистості. Самооцінка інтелекту.
- Заняття 11.** Самооцінка особистісної та ситуативної тривожності. Діагностика психічних станів.
- Заняття 12.** Соціально-психологічний тренінг ділового спілкування. Розвиток навичок спілкування.
- Заняття 13.** Форми педагогічного навчання й умови його ефективності.
- Заняття 14.** Техніка педагогічного мовлення, управління емоційним станом.
- Заняття 15.** Діагностика та корекція міжособистісних конфліктів в педагогічному процесі.
- Заняття 16.** Конфлікт ролей. Методика вивчення стилю реагування в конфліктній ситуації.
- Заняття 17.** Умови та особливості збереження психічного та фізичного здоров'я. Поняття психологічного вигорання педагога.
- Заняття 18.** Психологічні питання коригування поведінки «важких» підлітків.

Курсовий проект/курсова робота/РГР/контрольна робота: контрольна робота.

1. Предмет психології та її завдання.
2. Методи психології.
3. Характеристики процесу сприймання.
4. Характеристика відчуття та сприймання.
5. Увага, її природа та роль у навчальній і трудовій діяльності.
6. Вікові та індивідуальні особливості уваги.
7. Поняття уявлення та уяви.
8. Характеристики мислення.
9. Умови розвитку пам'яті.
10. Загальна характеристика та індивідуальні особливості пам'яті.
11. Уява та її характеристики.
12. Поняття інтелекту.
13. Співвідношення творчості й професіоналізму.
14. Формування довільної уваги в процесі навчальної діяльності.
15. Поняття свідомого і несвідомого в психічній діяльності особистості.
16. Загальна характеристика афективної сфери особистості
17. Класифікації емоцій та їх функції.
18. Фізіологічні основи емоцій і почуттів.
19. Індивідуальні, статеві та вікові відмінності емоційності.
20. Поняття психічного стану. Класифікація психічних етапів.
21. Стрес та його характеристика. Стадії стресу.
22. Фактори регуляції емоційних станів.
23. Класифікація емоцій за статусом, функціями, модальністю.
24. Психологія особистості як самостійна галузь психологічної науки.
25. Основні проблеми психології особистості.

Самостійна робота здобувача:

- підготовка до практичних занять;
- вивчення теми за підручниками та посібниками;
- опрацювання рекомендованої літератури та періодики за пропонуваним списком;
- виконання завдань до практичних занять;
- опрацювання програмних питань, що не розглядаються на навчальних заняттях і виносяться на самостійне опрацювання;
- підготовка індивідуального завдання;
- підготовка до заліку.

17) Основна література:

1. Психологія: методичні вказівки до вивчення курсу для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 015 «Професійна освіта» (за спеціалізаціями) / уклад. І.М. Мороз. – КНУБА, 2022. – 39 с.
2. Колобич О. П. Загальна психологія. Навчально-методичний посібник. Львів, 2018. - 172 с.
3. Москалець В. П. Загальна психологія: підручник. /В. П. Москалець. - К. Ліра-К:, 2020.- 564 с.
4. Загальна психологія: навчальний посібник / За заг. ред. Р.А. Калениченка, О.Г. Льовкіної, І.О. Петухової. - Ірпінь: УДФСУ, 2019. - 446 с.
5. Психологія управління: навчальний посібник / За заг. ред. Р.А. Калениченка, О.Г. Льовкіної. - Ірпінь: УДФСУ, 2018. - 262 с.
6. Калениченко Р. А., Харіна О.Є., Доценко К.М. Основи психології та конфліктології для фахової підготовки економістів: Навч. посібник - Ірпінь.: УДФСУ, 2016. - 308 с.
7. Основи професійної освіти: Підручник / М.В. Руденко, Р.А. Калениченко, Г.В. Капосльоз. Г.Л. Корчова. - К.: КНУБА, 2018. -615 с.
8. Психологія: Підручник / За заг. ред. Ю.Л.Трофімова. - К.: Либідь, 1999. - 558 с.
9. Основи психології / За заг. ред. О.В. Киричука, В.А. Роменця. - К.: Либідь, 2005.-632 с.
10. М'ясоїд П.А. Загальна психологія: Підручник. - 2-е вид. - К.: Вища школа, 2001.- 558 с.
11. Максименко С.Д., Соловієнко В.О. Загальна психологія: Навч. посібник. - К.: МАУПІ, 2000. - 144 с.
12. Корольчук М.С., Крайнюк В.М., Марченко В.М. Основи психології: опорні конспекти, схеми, методики. - К.: Здоров'я, 2002. - 306 с.
13. Корольчук М.С. Психологічне забезпечення психічного і фізичного здоров'я. -К.: ІНКОС, 2002.-272 с.

18) Додаткові джерела:

1. Практикум з загальної психології / Під ред. Т.І.Пашукової. - К.: Здоров'я, 2000.-203 с.
2. Соціальна педагогіка. Навчальний посібник / За ред. А.И.Капської. - К.: НПУ ім. М.П.Драгоманова, 2000. -216 с.
3. Ягупов В.В. Педагогіка. - К.: Либідь, 2002. - 560 с.

Інформаційні ресурси:

1. <https://mon.gov.ua/ua> – сайт Міністерства освіти і науки України
2. <http://naps.gov.ua/> – сайт Національної академії педагогічних наук України
3. <https://imhttps://imzo.gov.ua/zo.gov.ua/> – сайт Інституту модернізації змісту освіти
4. <http://iea.gov.ua/> – сайт Інституту освітньої аналітики
5. <http://pedpresa.ua/> – освітній портал Педагогічна преса
6. <http://www.nbuv.gov.ua/> – сайт Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського
7. <http://dnpb.gov.ua/ua/history/> – сайт Державної науково-педагогічної бібліотеки України імені В. О. Сухомлинського
8. <http://library.knuba.edu.ua/> – сайт бібліотеки КНУБА
9. <http://org.knuba.edu.ua/> – сайт організаційно-методичного забезпечення навчального процесу КНУБА

19) Система оцінювання навчальних досягнень (розподіл балів):

Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне оцінювання та самостійна робота	Сума
- відвідування лекцій	14
- виконання індивідуальних завдань на практичних заняттях	36
- виконання і захист індивідуального завдання	20
Всього за поточний контроль	70
Підсумковий контроль (залік)	30
Разом	100

Шкала оцінювання індивідуального завдання (реферату)

Оцінка за національною шкалою	Кількість балів	Критерії
відмінно	30	відмінне виконання (розкриття теми, посилання та цитування сучасних наукових джерел (не старше 2017 року), дотримання норм доброчесності)
	25	відмінне виконання з незначною кількістю помилок виконання (розкриття теми, посилання та цитування сучасних наукових джерел (більшість з яких не старше 2017 року), дотримання норм доброчесності)
добре	22	виконання вище середнього рівня з кількома помилками (розкриття теми в межах об'єкту та завдань роботи, посилання та цитування сучасних наукових джерел (серед яких є такі, що не старше 2017 року), дотримання норм доброчесності)
	20	виконання з певною кількістю помилок (розкриття теми в межах об'єкту та завдань роботи, наявність посилань та цитувань наукових джерел, дотримання норм доброчесності)
задовільно	18	виконання роботи задовольняє мінімальним критеріям помилок (розкриття теми в основному в межах об'єкту роботи, наявність концептуального апарату роботи, присутність не менше 5 посилань та цитувань наукових джерел, дотримання норм доброчесності)

Підсумкова оцінка з дисципліни (залік) – 1 семестр

Поточне оцінювання		Інд. робота	Залік	Сума балів
Змістові модулі				
1	2			
20	20	30	30	100

20) Умови допуску до підсумкового контролю: відвідування лекцій; активність на практичних заняттях; дотримання термінів виконання індивідуального завдання; дотримання умов академічної доброчесності.

21) Політика щодо академічної доброчесності: розуміння здобувачами вищої освіти етичного кодексу університету та норм академічної доброчесності (вимог щодо оригінальності текстів та допустимого відсотку співпадінь).

22) Посилання на сторінку електронного навчально-методичного комплексу дисципліни:
<http://org2.knuba.edu.ua/course/view.php?id=1309>